

En sten smider masken

I mange hundrede år kendte ingen til maskestenen, der lå væltet ved bredden af Alling Å.

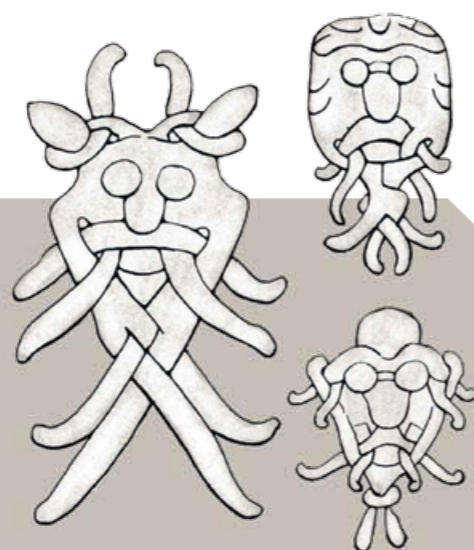
I 1951 arbejdede ejeren og hans søn på engen. Frokosten indtog de på stenen, og her kom den dengang 11-årige Erik Sørensen til at vælte flasken med saftvand. Saften løb ud over stenen og samlede sig i indhugningerne, som herved blev synlige.

På samme tid arbejdede arkæologen Harald Langberg tæt ved, og da han hørte om stenen, besøgte han stedet. Ved at rette lyset fra sine billygter henover stenen kunne han tydeligt se motivet.

På stenen viste der sig et ansigt med store truende øjne, høj hat på hovedet og sammenflettet skæg. Masken er indhugget i stenen i den sene vikingetid omkring år 1000 e.Kr. i den såkaldte Mammenstil.

Den indhuggede maske på Sjellebrostenen malet op.

Der findes også masker på andre sten i Danmark og Sverige. Alle har stået ved overgange af åer.

A stone unmasked

For many centuries, no one was aware of the "mask stone" that lay on its side by the banks of Alling River.

In 1951 the land owner and his son were working in the meadow. As they ate their lunch seated on the stone, Erik Sørensen, just 11 at the time, spilt their bottle of cordial. The cordial spread over the stone, pooling in the carvings and making them suddenly visible.

By chance, the archaeologist Harald Langberg was working nearby, and when he heard about the stone, he visited the site. By shining his car headlamps on the stone, the motif came to life.

The stone revealed the image of a face with large threatening eyes, a large headpiece and a plaited beard. The mask was carved into the stone in the Late Viking Age around 1000 AD, in the so-called Mammen style.

Ein Stein lässt die Maske fallen

Viele hundert Jahre lang wusste niemand etwas von dem Maskenstein, der umgestürzt am Ufer der Alling Å lag.

1951 arbeiteten der Grundeigentümer und sein Sohn auf der Wiese. Ihre Brotzeit nahmen sie auf dem Stein ein, wobei der damals 11-jährige Erik Sørensen seine Flasche mit Limonade umstieß. Die Flüssigkeit lief über den Stein und sammelte sich in den Vertiefungen, die dadurch sichtbar wurden.

Zufällig arbeitete der Archäologe Harald Langberg in der Nähe. Als er von dem Stein hörte, fuhr er hin. Er ließ die Autoscheinwerfer über den Stein streichen – und konnte das Motiv deutlich erkennen.

Auf dem Stein trat ein Gesicht mit großen drohenden Augen, einem spitzen Hut auf dem Kopf und einem geflochtenen Bart hervor. Die Maske wurde in der späten Wikingerzeit um 1000 n. Chr. im sogenannten Mammenstil in den Stein eingemeißelt.

ÅMANDEN

Siden masken på Sjellebrostenen blev opdaget, er den blevet sat i forbindelse med lokale historier om Åmanden. Han kræver hvert år et offer i form af folk, der drukner sig i åen. Samme historie er også kendt fra andre større vandløb i landet.

FÅ MERE VIDEN

Danmarks
Oldtid i
Landskabet

Fortællinger
fra Fortiden

NFC

Over åen

Efter opdagelsen af masken på stenen blev der lavet arkæologiske undersøgelser på stedet. Udgravningerne viste, at der fandtes masser af bearbejdet træ i engen. En hel serie af stensatte og træbyggede broer blev fundet oven på hinanden. De førte alle ud over den våde eng og over åen.

De stensatte vadesteder er sandsynligvis bygget langt tilbage i jernalderen og kan måske være endnu ældre. Den øverste og yngste bro var den mest velkonstruerede. Den er bygget i sen vikingetid og er samtidig med maskestenen. Når man krydsede åen, skulle man derfor både over broen og forbi masken på stenen.

Baggrunden for brobyggeriet og maskestenen skal findes på de rige bopladser, der gennem jernalderen og vikingetiden lå i Hørning sogn lige nord for Alling Å. Her boede dem, der bestemte over området.

River crossing

The discovery of the mask on the stone spurred archaeological investigations of the surrounding site. The excavations uncovered a huge amount of worked timber in the meadow. A whole series of stone and wooden bridges were discovered on top of each other. All of them spanned the marshy meadow and the river.

The submerged stones for fording shallows were presumably laid way back in the Iron Age or even earlier. The uppermost, most recent bridge was the most well-constructed. This was erected in the late Viking Age, making it contemporary with the mask stone. Crossing the river would have meant both passing across the bridge and passing the mask on the stone.

The impetus for building the bridge and erecting the mask stone came from the wealthy settlements that existed through the Iron Age and Viking Age in the parish of Hørning, due north of Alling Å, which were home to the local chiefs.

Über die Au

Nach der Entdeckung der Maske auf dem Stein wurden an dieser Stelle archäologische Untersuchungen durchgeführt. Die Ausgrabungen brachten eine ganze Serie von übereinander liegenden Holz- und Steinbrücken zutage, die alle über die feuchte Wiese und den Wasserlauf führten.

Die gepflasterten Übergänge wurden wahrscheinlich in der frühen Eisenzeit angelegt oder sind vielleicht noch älter. Die oberste und damit jüngste Brücke wies die beste Konstruktion auf. Sie wurde in der späten Wikingerzeit gebaut und stammt damit aus derselben Zeit wie der Maskenstein. Wollte man die Au überqueren, so musste man die Brücke benutzen und an der Maske auf dem Stein vorbei.

Der Hintergrund des Brückenschlages und des Maskensteins ist in den reichen Wohnplätzen zu suchen, die in der Eisen- und Wikingerzeit um Hørning gleich nördlich der Alling Å lagen. Hier lebten die Menschen, die in der Gegend das Sagen hatten.

Få km nord for Sjellebro er der fundet et stort og rigt bopladsområde fra jernalder og vikingetid (🏠). I området er der desuden fundet grave (⊖), gravhøje (⤴) og en offerplads (⚙️) fra samme periode. Længere nede af Allinge Å findes endnu et vadested (⚙️).

Her ses tre guldhængesmykker fra 400-tallet samt et miniaturesværd af sølv og et bronzespænde fra vikingetiden. Alt er fundet på en rig boplads nord for Sjellebro.

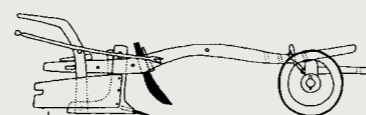
BROPLANKER

Broen fra vikingetiden var bygget af svære egeplanker. I regnfulde perioder kunne der være høj vandstand og stærk strøm i åen. Da kunne det være farligt at benytte den oversvømmede bro.

At krydse fra kendt til ukendt land kunne være farligt i vikingetiden, og der kunne være onde kræfter på spil. I mange åer og vandløb er der fundet ofre af våben og fine genstande ved broer og vadesteder. Med ofre kunne man holde sig på god fod med vogterne af sådanne overgange og måske selv gå fri.

TIDSLINJE 750 e.Kr. Bjowulfkvadet fortæller om danske helte og hofliv i en kongehal, der måske har ligget ved Lejre.

900-tallet Muldfjælsplowen opfindes. For første gang har man en plov, der løsner og vender mulden.

2000 Vikingernes gamle guder dyrkes stadig. I 2003 blev Asatrossamfundet Forn Siðr godkendt af kirkeministeriet. I 2009 blev en hedensk gravplads indviet.

500

1000

1500

2000

430 e.Kr. Den hellige Patrick udbreder kristendommen i Irland.

793 e.Kr. Vikinger angriber klosteret på øen Lindisfarne ved den engelske østkyst.

1019-1035 e.Kr. Knud den Store herskede over Danmark og England fra 1019 - 1035. Med ham sluttede vikingetiden.

1952 Vikingetiden er populær i film, tegneserier og teater. I 1952 opføres det første vikingespil i Frederikssund.

